

Sense les dones no hi ha plena democràcia

Malgrat els avenços dels darrers vint anys, la representació femenina en els àmbits de poder polític —i també econòmic i mediàtic— necessita augmentar, sobretot en els llocs de més alta responsabilitat: és important assolir la paritat i generar referents positius per a les noves generacions de nens i nenes.

Text > PIA BOSCH I CODOLÀ

Quan l'any 2015 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, hi va haver una polèmica notable sobre la introducció de mesures per fomentar la presència paritària de dones en els llocs de presa de decisió. El pas del temps ha demostrat, però, que per avançar en la igualtat real són imprescindibles accions positives que ajudin a corregir la infrarepresentació de les dones en els llocs de poder (executiu, legislatiu, judicial), i també en els altres poders que acaben tenint tanta influència o més en la nostra vida: l'econòmic i el mediàtic. Una societat que exclou el 51 % del seu cos social no

pot ser mai considerada plenament democràtica, i fa molts anys que així ho afirmen les institucions internacionals. La Unió Interparlamentària europea ja deia l'any 1997 que «una democràcia està per perfeccionar, és fins i tot virtual, si no aconsegueix integrar la meitat de la seva població en la vida pública. La ciutadania durament aconseguida queda en lletra morta si les dones no se senten interessades en els afers públics».

Sense mesures que generin deures, aquestes declaracions són paper mullat. Les dones continuem avui tenint un rol secundari en els llocs de més responsabilitat i moltes dificultats per assolir càrrecs de més alta direcció. Algunes hi arriben, però hi estan poc temps i sovint

se les invisibilitza, i tot sembla confirmar que el poder és cosa d'homes. Per contrarestar aquesta percepció caldrien moltes més dones referents en espais de poder, que normalitzessin aquesta presència als ulls de tota la societat i en especial de les noves generacions de nens i nenes. Si ens fixem en altres espais que acaben donant forma a l'estat d'opinió polític, com els mitjans de comunicació, la situació és encara pitjor, i per comprovar-ho només cal veure el gènere que predomina a les columnes d'opinió o en els àmbits de direcció.

>> Debat televisiu de cinc alcaldables, entre els quals figuren Marta Felip, de Figueres, i Marta Madrenas, de Girona. (Font: EL PUNT AVUI. MANEL LLADÓ.)

Regidores i alcaldesses

Si mirem enrere, ens adonem que a les comarques gironines han estat molt importants les normes de compliment obligat per salvar els obstacles que impedeixen l'accés de les dones als llocs on es prenen les decisions. D'ençà del 2007, amb l'aplicació de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, es va registrar un punt d'inflexió en positiu. Es va establir el principi de presència equilibrada entre homes i dones a les llistes elaborades pels partits polítics a les poblacions de més de tres mil habitants i es va dictaminar l'obligatorietat d'ubicar, en cada tram de cinc llocs, una proporció de tres i dos integrants de cada sexe.

Els passos endavant són costosos i els obstacles que cal vèncer, molts i diversos

A Girona va començar llavors un creixement moderat però constant del nombre de regidores: es va passar de 279 (24,5 %) en la legislatura 2003-2007 a 358 (28,9 %) en la legislatura següent, 2007-2011, tot i que el nombre d'alcaldesses es va reduir de 31 a 26. L'any 2019 vam assolir el 40 % de dones regidores. En els darrers vint anys hem tingut les primeres alcaldesses a Girona, Figueres, Roses i altres municipis, i hem passat del 5 % a més del 25 %, un fet impensable sense l'obligació de les quotes paritàries a les llistes. Però els nostres representants polítics continuen sent majoritàriament homes, i la diferència augmenta com més alt és el càrrec. En les municipals de maig del 2019, el nombre d'alcaldesses va ser un 50 % superior al del mandat anterior, però, tot i això, dels 221 municipis de Girona, només 58, una quarta part, tenen una alcaldessa al capdavant del consistori.

L'esforç col·lectiu

Les proporcions empitjoren pel que fa a les institucions supramunicipals. En el cas de la Diputació de Girona, els avenços han estat particularment

>> Composició de l'actual Ple de la Diputació de Girona. (Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. EDDY KELELE.)

lents. Dels vint-i-set diputats, l'any 2015 només quatre eren dones i cap ocupava una vicepresidència. Enguany hi ha nou diputades provincials, un terç del total; el nombre més gran, i amb diferència, que ha tingut mai la nostra Diputació. A més, hi ha dues vicepresidentes, mentre que en el mandat anterior no n'hi havia cap. Respecte als consells comarcals, encara hi ha molta feina a fer: cap dels vuit existents a la demarcació està presidit per una dona. També va ser així en el mandat anterior. En aquest sentit, no som cap excepció dins d'un panorama general de país en què es constata que, a banda de no complir de forma exhaustiva els objectius quantitatius de representació mínima del 40 % de dones, l'exercici del poder de més alt rang continua majoritàriament en mans d'homes.

Els passos endavant són costosos i els obstacles que cal vèncer, molts i diversos. Cal seguir activament compromeses i compromesos en la lluita per la igualtat, perquè les millores només arribaran de l'esforç col·lectiu. No hi ha res que ens pugui satisfer més que pensar que els nostres nens i les nostres nenes tindran a la vida les mateixes oportunitats de realitzar-se i de ser feliços, independentment del sexe que tinguin, i que aquest no pesarà més que la seva capacitat d'esforçar-se i de treballar per fer realitat els seus somnis. És un objectiu ben senzill, totalment just, que requereix que treballem amb perseverança i sense defallir en un entorn creixentment complex.

Pia Bosch i Codolà

Nascuda a Girona el 1962, és psicòloga i té un màster en teràpia familiar. Des de la vessant política, ha estat regidora de l'Ajuntament de Girona, delegada territorial del Govern de la Generalitat presidit per Pasqual Maragall, diputada al Parlament i representant de Catalunya a la delegació espanyola al Congrés de Poders Locals i Regionals del Consell d'Europa. En l'actualitat és directora d'Administració i Recursos Humans de la Fundació Teatre Lliure, de Barcelona. Com a regidora de l'àmbit de la dona, a l'Ajuntament de Girona va impulsar i coordinar el projecte europeu City and Equality (1999-2000), així com el primer Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats l'any 2001 i el Pla Transversal de Gènere de l'any 2003.